REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

SMJERNICE ZA IZRADU DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2022. I PROJEKCIJA ZA 2023. I 2024.

Zagreb, srpanj 2021.

SADRŽAJ

Sadržaj

SADRŽAJ 2

POPIS TABLICA 3

POPIS GRAFIKONA 3

1. UVOD 4

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU 6

3. FISKALNI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU 10

3.1. Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2022. – 2024. 10

3.2. Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2022. – 2024. 12

3.3. Izvanproračunski korisnici državnog proračuna 19

3.4. Manjak/višak konsolidirane opće države 19

3.5. Stanje i projekcija kretanja javnog duga 20

POPIS TABLICA

Tablica 1: Projekcije makroekonomskih pokazatelja Republike Hrvatske 6
Tablica 2: Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2020. – 2024. 12
Tablica 3: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u razdoblju 2020. – 2024. 13
Tablica 4: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći i donacija u razdoblju 2020. – 2024. 13
Tablica 5: Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2020. – 2024. 14
Tablica 6: Limiti ukupnih rashoda po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici za razdoblje 2022. – 2024. 18
Tablica 7: Manjak/višak izvanproračunskih korisnika 19
Tablica 8: Manjak/višak općeg proračuna u razdoblju 2020. – 2024., nacionalna i ESA 2010 metodologija 20

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: *Javni dug u razdoblju 2017. – 2024.* 21

1. UVOD

Smjernice za izradu Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. i projekcija za 2023. i 2024. sadrže: makroekonomski i fiskalni okvir RH, visinu financijskog plana državnog proračuna po razdjelima organizacijske klasifikacije za prethodnu i tekuću proračunsku godinu, kao i visinu financijskog plana u narednom trogodišnjem razdoblju. Financijski plan obuhvaća visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa odnosno aktivnosti koje proizlaze iz trenutno važećih propisa te visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa odnosno aktivnosti. Smjernice također sadrže i ciljane vrijednosti salda kojih se izvanproračunski korisnici, odnosno trgovačka društva i druge pravne osobe koja ulaze u obuhvat sektora opće države, trebaju pridržavati u nadolazećem srednjoročnom razdoblju.

U srednjoročnom razdoblju očekuje se snažan oporavak gospodarske aktivnosti na koji će utjecati i pozitivni učinci Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. (dalje u tekstu: NPOO). U 2022. očekuje se realni rast BDP-a od 6,6%, kojega će pratiti rast od 4,1% u 2023. te 3,4% u 2024. godini. Gospodarski rast će se prvenstveno temeljiti na doprinosu domaće potražnje, dok će doprinos inozemne potražnje biti negativan i relativno stabilan u cijelom projekcijskom razdoblju. Također, osobna potrošnja će dati svoj snažni doprinos gospodarskom rastu. U narednom srednjoročnom razdoblju očekuje se i pojačana investicijska aktivnost potpomognuta postojećim kapitalnim priljevima iz fondova EU, kao i novim instrumentima financiranim ponajprije sredstvima iz Mehanizma oporavka i otpornosti. U 2022. godini očekuje se inflacija na razini od 1,7%, dok se u ostatku projekcijskog razdoblja očekuje postupno ubrzanje inflacije na razine od 2,0% u 2023. i 2,3% u 2024. godini. Snažan gospodarski rast u idućim godinama dovest će i do oporavka broja zaposlenih, koji će se kretati po stopi od 1,6% u 2022. i 2023., dok će u 2024. godini stopa rasta zaposlenih iznositi 1,4%.

Prihodna strana proračuna određena je očekivanim oporavkom gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir fiskalne učinke provedenih poreznih izmjena u okviru sustava poreza na dobit i poreza na dohodak. Značajan učinak na prihode proračuna imat će i povlačenje sredstva iz EU fondova, ponajprije iz tekućeg Višegodišnjeg financijskog okvira 2014.- 2020., ali se predviđaju i nova sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. Nadalje, u fiskalne projekcije uključeno je i korištenje sredstava iz novog instrumenta EU Nove generacije, koja će se usmjeriti za jačanje oporavka i otpornosti gospodarstva kroz razvojne, strateške i reformske projekte, a za što je predviđeno 6,3 milijardi eura bespovratnih sredstava do kraja 2026. godine. Uz to, u proračunu su projicirana i sredstva iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture oštećene u potresu.

Rashodna strana proračuna usmjerena je na provođenje aktivnosti u svrhu oporavka i jačanja konkurentnosti i otpornosti gospodarstva, uz osiguravanje primjerene zaštite svih slojeva stanovništva. Za sanaciju šteta uzrokovanih potresom i nadalje se predviđaju značajna sredstva, kako iz nacionalnih izvora financiranja, tako i iz Fonda solidarnosti EU. Vodeći računa o fiskalnoj stabilnosti, ali i osiguranju odgovarajućeg životnog standarda za građane RH, osigurana su dodatna sredstva za adekvatniji sustav socijalnih naknada, ponajprije za provedbu novog zakona o socijalnoj skrbi.

Opisani smjer fiskalnih kretanja kako na prihodnoj tako i na rashodnoj strani proračuna rezultirat će manjkom općeg proračuna prema metodologiji ESA 2010 u iznosu od 2,6% BDP-a u 2022. godini. U

2023. predviđa se manjak od 1,9% BDP-a, dok će manjak u 2024. iznositi 1,5% BDP-a. Planira se i daljnje smanjenje udjela javnog duga u BDP-u i to za prosječno 2,9 postotna boda te će iznositi 82,5% u 2022., 79,5% u 2023., dok će u 2024. godini udio javnog duga u BDP-u iznositi 76,8%.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

Makroekonomski okvir sastavljen je u travnju ove godine te opisan u Programu konvergencije RH za razdoblje 2022.-2024. Vanjske pretpostavke za izradu makroekonomskih projekcija preuzete su iz projekcija Međunarodnog monetarnog fonda[1] i Europske komisije[2].

Tablica 1: Projekcije makroekonomskih pokazatelja Republike Hrvatske

	2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.
BDP - realni rast (%)	**-8,0**	**5,2**	**6,6**	**4,1**	**3,4**
Osobna potrošnja	-6,2	5,1	4,0	3,7	3,6
Državna potrošnja	3,4	2,7	2,2	2,2	2,3
Bruto investicije u fiksni kapital	-2,9	9,9	18,0	8,5	4,5
Izvoz roba i usluga	-25,0	12,5	15,8	6,1	3,9
Uvoz roba i usluga	-13,8	12,3	14,7	6,7	4,2
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)	**-8,0**	**5,2**	**6,6**	**4,1**	**3,4**
Osobna potrošnja	-3,6	3,0	2,4	2,2	2,1
Državna potrošnja	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5
Bruto investicije u fiksni kapital	-0,6	2,2	4,2	2,2	1,2
Promjena zaliha	1,3	0,1	0,2	0,1	0,0
Izvoz roba i usluga	-13,0	5,2	7,0	2,9	1,9
Uvoz roba i usluga	7,2	-6,0	-7,7	-3,7	-2,4
Rast indeksa potrošačkih cijena (%)	**0,2**	**2,0**	**1,7**	**2,0**	**2,3**
Rast zaposlenosti (%)*	-1,2	2,3	1,6	1,6	1,4
Stopa nezaposlenosti, anketna (%)	7,5	7,0	6,5	6,0	5,7

Izvor: DZS, Ministarstvo financija

Kao posljedica COVID-19 pandemije i mjera uvedenih za njeno suzbijanje, tijekom 2020. godine zaustavljena su pozitivna kretanja ekonomske aktivnosti bilježena tijekom prethodnih pet godina. U 2020. je zabilježen najveći realni pad hrvatskog BDP-a u povijesti od 8,0%. Pritom su i domaća i inozemna potražnja snažno negativno doprinijele kretanju BDP-a, dok je izražen pozitivan doprinos kretanju BDP-a došao od kategorije promjene zaliha.

U srednjoročnom razdoblju očekuje se snažan oporavak gospodarske aktivnosti koji uključuje i znatne pozitivne učinke NPOO-a. Procijenjeni makroekonomski utjecaj NPOO-a upućuje na ubrzanje stope rasta BDP-a u odnosu na osnovni scenarij od 0,3 postotnih bodova u 2021., te gotovo 1,5 postotnih bodova u 2022. i 2023. kada je učinak i najsnažniji. Tako se u 2021. godini predviđa realni rast BDP-a od 5,2%, koji će potom ubrzati na 6,6% u 2022., dok će u 2023. i 2024. godini realni rast BDP-a iznositi 4,1%, odnosno 3,4%. Kroz čitavo srednjoročno razdoblje gospodarski rast će se temeljiti na doprinosu domaće potražnje. Doprinos neto inozemne potražnje bit će negativan te relativno stabilan u cijelom razdoblju, a nešto manje izražen tek na kraju projekcijskog razdoblja.

Osobna potrošnja bit će glavni pokretač rasta domaće potražnje u prvoj i zadnjoj godini projekcijskog razdoblja. Kroz promatrane četiri godine karakterizirat će ju tek blago usporavajuća dinamika što

[1] *World Economic Outlook, April 2021.*
[2] *Spring 2021 forecast assumptions*

prvenstveno odražava činjenicu da su multiplikativni učinci NPOO-a na osobnu potrošnju najizraženiji u zadnje dvije godine, ali i postupno sve znatnije korištenje financijske poluge sektora kućanstava koji je u proteklom razdoblju prošao naglašen proces razduživanja. Tako će stopu štednje sektora kućanstava obilježiti kontinuirano smanjenje u srednjoročnom razdoblju, u uvjetima oporavka raspoloženja potrošača, kao i nastavka razdoblja niskih kamatnih stopa koje dodatno umanjuju teret duga sektora kućanstava. Usporavajuću dinamiku raspoloživog dohotka kućanstava, počevši od 2022. godine, generirat će prvenstveno naknade zaposlenicima, uzimajući u obzir očekivano usporavanje rasta zaposlenosti prema nacionalnom konceptu. Izdvojimo još i blaži pozitivan utjecaj od strane zakonskih izmjena stopa poreza na dohodak. Nepovoljan utjecaj na realni rast raspoloživog dohotka u čitavom razdoblju dolazit će od uvećane stope inflacije. U skladu s projekcijama fiskalnih kategorija na razini opće države, tijekom srednjoročnog razdoblja ne očekuje se izražen doprinos državne potrošnje gospodarskom rastu. Najveći doprinos realnom rastu državne potrošnje kroz čitavo projekcijsko razdoblje dolazit će od rasta intermedijarne potrošnje.

U 2020. godini bruto investicije u fiksni kapital zabilježile su povoljnije ostvarenje od očekivanja, prvenstveno zahvaljujući investicijskoj aktivnosti opće države koja već treću godinu zaredom ostvaruje iznimno velike stope rasta. U narednom srednjoročnom razdoblju očekuje se snažna investicijska aktivnost potpomognuta postojećim kapitalnim priljevima iz fondova EU, kao i novim instrumentima financiranim ponajprije sredstvima iz Mehanizma oporavka i otpornosti. Snažniji doprinos rastu ukupnih investicija dolazit će od strane privatnih investicija kroz čitavo projekcijsko razdoblje, pri čemu će dinamika njihovog rasta postupno slabjeti nakon 2022. godine. Izraženi doprinosi od strane javnih investicija bit će prisutni u prve dvije godine, dok će u preostalim godinama javne investicije bilježiti blagi pad, ali će se zadržati na povijesno visokim razinama. Tijekom srednjoročnog razdoblja očekuje se daljnje poboljšanje investicijske klime u uvjetima oporavka profitabilnosti sektora poduzeća, pozitivnog kretanja ekonomskog raspoloženja te zadržavanja povoljnih inozemnih uvjeta financiranja, kao i kreditnog rejtinga zemlje, dok će najveći izazov pred hrvatskim poslovnim sektorom u narednom razdoblju nedvojbeno biti nedostatak radne snage. Osim toga, dugoročno zaduživanje moglo bi postati nešto skuplje. Na olakšanje poslovanja poduzetnika povoljno bi trebala djelovati i daljnja provedba reformskih mjera, prvenstveno u smislu smanjenja administrativnog i parafiskalnog opterećenja gospodarstva. Slijedom svega spomenutog, predviđa se i blagi oporavak priljeva inozemnih izravnih investicija.

Od 2013. godine izvoz roba je postao jedan od glavnih izvora gospodarskog rasta na što je prvenstveno utjecalo pristupanje zajedničkom tržištu EU te posljedične povoljne promjene izvozne strukture uslijed boljeg prilagođavanja potrebama tržišta. Međutim, rast inozemne robne potražnje znatno je usporio već 2019. da bi zatim u 2020. godini, pod utjecajem izbijanja pandemije COVID-19, zabilježila veliko smanjenje. Navedene dvije godine smanjene potražnje hrvatski robni izvoz prebrodio je na iznimno pozitivan način zabilježivši izraženo povećanje udjela na inozemnim tržištima, a posebno u recesijskoj 2020. godini. Tako povoljan rezultat hrvatskog izvoza roba u 2020. svjedoči spomenutom strukturnom napretku izvoznog sektora te adekvatnijoj uključenosti u globalne lance vrijednosti u usporedbi s razdobljem prije pristupanja EU. Na pozitivna očekivanja realnog rasta izvoza roba u 2021. utječe očekivan snažan oporavak inozemne robne potražnje, zatim pozitivan bazni efekt uslijed neočekivano povoljne dinamike krajem prošle godine, kao i dosadašnja ostvarenja robnog izvoza te industrijske proizvodnje tijekom 2021. godine. Ipak, kroz čitavo projekcijsko razdoblje očekuje se blago smanjenje udjela na hrvatskim izvoznim robnim tržištima, koje će biti nešto izraženije u 2021. te se postupno

smanjivati prema kraju razdoblja. Nastavno na navedeno, izvoz roba će svoju pretkriznu razinu prestići već u 2021. godini.

Usporedba prihoda od turizma s fizičkim pokazateljima u 2020. pokazuje iznenađujuću činjenicu da naizgled nepovoljna promjena u strukturi turista prema kategorijama nižeg imovinskog statusa te očekivane potrošnje, nije rezultirala negativnim utjecajem na (implicitnu) prosječnu potrošnju inozemnih turista, koja je ostvarila još snažniji rast nego rekordne 2019. Pritom treba istaknuti kako je RH u 2020. zabilježila manji pad inozemnih turističkih noćenja nego što se očekivalo nakon izbijanja COVID-19 krize, te je taj pad bio manji u usporedbi s drugim mediteranskim zemljama. Tome su, osim razmjerno povoljne epidemiološke situacije u RH, pridonijeli i čimbenici koji se uobičajeno smatraju nepovoljnim strukturnim obilježjima hrvatskog turizma, a to su njegova izražena sezonalnost, potom činjenica da strani turisti pretežito koriste automobil kao glavno prijevozno sredstvo dolaska u RH te veći udio privatnog smještaja u ukupnim smještajnim kapacitetima u usporedbi s drugim mediteranskim zemljama. Očekuje se da će sva navedena strukturna obilježja imati povoljan učinak na kretanja u sektoru turizma i u nadolazećem razdoblju. Također, u 2021. godini se očekuje bolja priprema hrvatskog turističkog sektora za nadolazeću sezonu. Između ostalog, to uključuje i proširenje mreže punktova za testiranje te prioritetno cijepljenje turističkih djelatnika. Međutim, izgledi za turistički sektor i dalje su vrlo neizvjesni i ovisit će o epidemiološkoj situaciji, ali i o pouzdanju turista i ekonomskoj situaciji. U 2021. godini projicirano je povećanje noćenja inozemnih turista od oko 40% u odnosu na 2020., što će i dalje iznositi tek 60% njihove rekordne razine iz 2019. Predviđa se da će međugodišnji rast prihoda od turizma u realnim terminima u 2021. biti oko 10 postotnih bodova niži nego spomenuti rast fizičkih pokazatelja. U 2022. godini, u skladu s daljnjim poboljšanjem epidemiološke situacije i postupnim povratkom uobičajenih obrazaca turističke potrošnje, očekuje se nešto dinamičniji oporavak noćenja inozemnih turista koja će tako doseći 88% razine iz 2019. godine. Prema kraju projekcijskog razdoblja, uz pozitivnu i umjereno ubrzavajuću dinamiku prosječne turističke potrošnje, očekuje se i daljnji oporavak noćenja stranih turista, iako će on i u 2024. ostati blago ispod razine 2019. godine.

Za razliku od izvoza roba i usluga, kojeg karakteriziraju tek blagi učinci NPOO-a, ti učinci su snažno izraženi kod uvoza roba i usluga. Pritom su u velikoj mjeri koncentrirani u prvim godinama promatranog razdoblja, te tako uvjetuju razmjerno nisku razinu elastičnosti uvoza u odnosu na konačnu potražnju u zadnjoj projekcijskoj godini. Od 2022. godine, u skladu s projiciranim kretanjem konačne potražnje, očekuje se postupno usporavanje realnog rasta uvoza roba i usluga. Očekuje se da će uvoz roba u realnim terminima već 2022. godine biti preko 10% veći od svoje razne iz 2019., dok će uvoz usluga tek 2023. prestići razinu zabilježenu u pretkriznoj 2019. godini.

Inflacija se tijekom 2020. kretala na niskim razinama te je zabilježila prosječnu stopu od 0,1%, usporivši nakon inflacije od 0,8% ostvarene u 2019. godini. Predviđa se da će rast potrošačkih cijena u 2021. godini snažno ubrzati te će iznositi 2,0%, čemu će najjače doprinijeti izraženo povećanje cijena energije, uslijed rasta cijena nafte na svjetskom tržištu. Nadalje, snažan doprinos inflaciji doći će i od ubrzanja rasta potrošačkih cijena koje isključuju hranu i energiju. U 2021. godini očekuje se i nastavak rasta cijena hrane, pića i duhana, a pozitivan doprinos inflaciji doći će i od povećanja trošarina na duhan i duhanske proizvode iz ožujka 2021. U 2022. godini očekuje se usporavanje inflacije na 1,7%, uslijed nižeg doprinosa cijena energije, dok će rast potrošačkih cijena bez energije zabilježiti ubrzanje. U ostatku projekcijskog razdoblja se očekuje postupno ubrzanje inflacije na razine od 2,0% u 2023. i 2,3% u 2024. godini, u uvjetima očekivanog rasta potrošnje kućanstava i povećanja inflacije u eurozoni, dok

će cijene sirovina na svjetskom tržištu imati prigušenu dinamiku. Pritom su u navedenu projekciju uključeni učinci NPOO-a, koji upućuju na blagi učinak na rast cijena u 2021. i 2022. te izraženiji učinak u posljednje dvije godine projekcijskog razdoblja.

Iako je neposredno nakon izbijanja pandemije došlo do povećanja broja nezaposlenih te smanjenja broja zaposlenih osoba, nepovoljna kretanja ipak su bila manje izražena u odnosu na inicijalna očekivanja. Tako je na razini čitave 2020. godine ostvaren pad broja zaposlenih od 1,2%, dok je anketna stopa nezaposlenosti povećana je sa 6,6% iz 2019. na 7,5% u 2020. godini. Radna snaga je u 2020. zabilježila pad od 0,4%, što predstavlja neznatno sporiji pad u odnosu na prethodnu godinu. Uvođenje potpore za očuvanje radnih mjesta Hrvatskog zavoda za zapošljavanje znatno je ublažilo utjecaj krize uzrokovane COVID-19 pandemijom na tržište rada. Očekuje se da će gospodarski rast u idućim godinama dovesti do snažnog oporavka broja zaposlenih po stopi od 2,3% u 2021., koja će potom usporiti na 1,6% u 2022. i 2023. te 1,4% u posljednjoj godini projekcijskog razdoblja. U navedenu projekciju rasta zaposlenosti uključeni su učinci NPOO-a koji upućuju na blagi učinak na rast zaposlenosti u 2021. te snažniji učinak u preostale tri godine projekcijskog razdoblja, od prosječno 0,4 postotna boda. U 2021. godini se očekuje smanjenje stope nezaposlenosti na 7,0%, nakon čeka će se ona nastaviti kontinuirano smanjivati prema stopi od 5,7% krajem srednjoročnog razdoblja.

Opisani makroekonomski scenarij izložen je snažnim rizicima, među kojima dominiraju negativni rizici. Prvi dio čine rizici vezani uz epidemiološku situaciju, koji primarno proizlaze iz trajanja pandemije COVID-19 i uspješnosti programa cijepljenja. Uz poteškoće u procjepljivanju stanovništva, negativan rizik predstavlja i mogućnost pojave novih sojeva virusa otpornih na postojeća cjepiva. Epidemiološka situacija predstavlja posebno izražen rizik za projekcije kretanja u domaćem turističkom sektoru. Druga skupina rizika odnosi se izravno na ekonomiju. Neizvjesnost u realnoj ekonomskoj sferi vezana je prvenstveno za dinamiku oporavka globalnog sektora usluga. Nadalje, posljedice COVID-19 recesije na svjetska gospodarstva mogle biti bi biti dublje i dugotrajnije od očekivanih. Ovo se odnosi kako na tržišta roba i usluga, tako i na tržišta rada, gdje i dalje nije izvjesno kakav će biti krajnji učinak udara COVID-19 krize na kretanje radne snage u uslužnim djelatnostima. Također, među rizicima ističu se potencijalni poremećaji na tržištima privatnog i javnog duga, mogući snažni ispravci kod neke od ostalih klasa financijske imovine te rizik ubrzane deglobalizacije. Konačno, uz već opisane pojave i rizike, trenutno prisutni poremećaji u globalnim lancima opskrbe, ukoliko budu trajnijeg karaktera, mogli bi dovesti do izraženijeg povećanja inflacije, a pogotovo uz trenutni volumen i dinamiku monetizacije dugova. Što se tiče nekih istaknutih rizika domaćeg gospodarstva, ovdje još valja nadodati kako ukidanje moratorija na otplatu kredita može dovesti do povećanja nenaplativih kredita domaćih sektora.

3. FISKALNI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

3.1. Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2022. – 2024.

Kretanja prihoda državnog proračuna u razdoblju 2022. – 2024. određena su očekivanim oporavkom gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir cjelogodišnje fiskalne učinke provedenih poreznih izmjena u okviru sustava poreza na dobit, poreza na dohodak, poreza na dodanu vrijednost te trošarinskih propisa. Značajan učinak na prihode proračuna imat će i povlačenje sredstva iz EU fondova, ponajprije iz tekućeg Višegodišnjeg financijskog okvira 2014.- 2020., ali se predviđaju i nova sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. Nadalje, u fiskalne projekcije uključeno je i korištenje sredstava iz novog instrumenta EU Nove generacije, koja će se usmjeriti za jačanje oporavka i otpornosti gospodarstva kroz razvojne, strateške i reformske projekte, što će uz održive javne financije, omogućiti brzi oporavak ekonomije. Uz navedeno, u proračunu su projicirana i sredstva iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture, ponajprije obrazovne, zdravstvene i kulturne, oštećene u razornim potresima.

Od 1. siječnja 2021. stopa poreza na dobit za sve poduzetnike koji imaju promet do 7,5 milijuna kuna smanjuje se s 12% na 10%, dok se u sustavu poreza na dohodak snižavaju stope poreza na dohodak s 36% na 30% te s 24% na 20%. Od 1. ožujka 2021. u primjeni su nove visine trošarina na duhanske proizvode, a 1. srpnja 2021. ukinuto je oslobođenje od plaćanja PDV-a pri uvozu dobara male vrijednosti.

Projicirani gospodarski oporavak u narednom srednjoročnom razdoblju odrazit će se i na prihodnu stranu proračuna. Tako su u 2022. godini ukupni prihodi državnog proračuna projicirani u iznosu od 158,8 milijardi kuna. U 2023. isti će porasti za 3,5% odnosno iznosit će 164,4 milijarde kuna, dok se u 2024. godini ukupni prihodi predviđaju u iznosu od 164,8 milijardi kuna, odnosno uz međugodišnji rast od 0,2%.

Prihodi od poreza

Porezni prihodi u 2022. godini projicirani su u iznosu od 86,8 milijardi kuna. U narednim godinama očekuje se daljnji rast prihoda od poreza te su oni za 2023. godinu projicirani u iznosu od 91,9 milijardi kuna, odnosno uz međugodišnji rast od 5,8%, dok se u 2024. godini očekuju u iznosu od 96,9 milijardi kuna ili 5,5% više u odnosu na prethodnu godinu.

Prihodi od poreza na dobit u 2022. projicirani su u iznosu od 9 milijardi kuna temeljem očekivanih kretanja poslovnih rezultata poduzeća tijekom 2021. godine. U 2023. prihod od poreza na dobit očekuje se na razini od 9,7 milijardi kuna, odnosno 10,5 milijardi kuna u 2024. godini.

Prihodi od poreza na dodanu vrijednost u 2022. godini projicirani su u iznosu od 59,4 milijardi kuna, na temelju makroekonomskih projekcija koje uključuju rast osobne potrošnje, turističkih usluga, ali i rashoda države za intermedijarnu potrošnju, investicije te socijalne transfere u naravi. U 2023. godini prihod od poreza na dodanu vrijednost projicira se u iznosu od 63,1 milijardu kuna, a u 2024. godini u iznosu od 66,8 milijardi kuna.

Prihodi od posebnih poreza i trošarina u 2022. godini projicirani su u iznosu od 16,2 milijarde kuna, što je rezultat očekivanog kretanja potrošnje trošarinskih proizvoda, a uključuju i cjelogodišnji učinak izmjena propisa kod trošarina na duhan. U 2023. godini od ovih prihoda planira se prikupiti 16,6 milijardi kuna, a u 2024. 17,1 milijarda kuna.

Prihodi od doprinosa

Prihodi od doprinosa za mirovinsko osiguranje za nadolazeće srednjoročno razdoblje projicirani su u skladu s očekivanim kretanjima na tržištu rada odnosno rastom zaposlenosti i plaća. Tako se ovi prihodi u 2022. projiciraju u iznosu od 26 milijardi kuna, dok se u 2023. projiciraju u iznosu od 27,1 milijardu kuna, a u 2024. godini u iznosu od 28,4 milijardi kuna.

Prihodi od pomoći

Prihodi od pomoći najvećim dijelom odnose se na prihode vezane uz projekte financirane iz EU proračuna, ali i uz sredstva dodijeljena RH u okviru pomoći u financiranju posljedica koronavirusa, sredstva dodijeljena iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture oštećene u potresu te sredstva iz novog instrumenta EU Nove generacije odnosno Mehanizma za oporavak i otpornost. Sukladno navedenom, ukupno planirani prihodi od pomoći u 2022. iznose 28,3 milijarde kuna, u 2023. godini 27,5 milijardi kuna. U 2024. godini ovi prihodi smanjuju se na 21,2 milijarde kuna, budući da krajem 2023. godine završava rok za korištenje sredstava iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2014. – 2020.

Ostali prihodi

Od ostalih proračunskih prihoda, koji u pravilu nisu u direktnoj vezi s kretanjima gospodarske aktivnosti, valja izdvojiti prihode od imovine, koji će u najvećoj mjeri ovisiti o ostvarenim prihodima po osnovi uplate dividende i dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija u vlasništvu države, kao i prihodima od koncesija. Očekuje se da će u razdoblju 2022.- 2024. ovi prihodi u prosjeku iznositi 2,1 milijardu kuna.

Nadalje, prihodi po posebnim propisima, prihodi od administrativnih pristojbi, prihodi od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika te prihodi od kazni i upravnih mjera trebali bi slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednom razdoblju. Također, u skladu s kretanjem prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje, očekuje se povećanje prihoda iz nadležnog proračuna i od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje temeljem ugovornih obveza, a koji se odnose na ustanove u zdravstvu u državnom vlasništvu.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2022. godini planiraju se u iznosu od 831 milijun kuna, a najveći dio ovih prihoda ostvarit će se prodajom stanova i ostalih građevinskih objekata u vlasništvu države. U 2023. ovi prihodi projiciraju se u iznosu od 734,8 milijuna kuna, a u 2024. godini u iznosu od 679,5 milijuna kuna.

Tablica 2: Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2020. – 2024.

Prihodi državnog proračuna		Ostvarenje 2020.	Novi plan 2021.	Projekcija 2022.	Indeks proj. 22./ plan 21.	Projekcija 2023.	Indeks proj. 23./ proj. 22.	Projekcija 2024.	Indeks proj. 24./ proj. 23.
UKUPNO		**131.578.459.371**	**150.295.029.707**	**158.796.493.646**	**105,7**	**164.416.336.539**	**103,5**	**164.763.457.449**	**100,2**
6	**PRIHODI POSLOVANJA**	**131.048.124.894**	**149.371.031.691**	**157.965.548.954**	**105,8**	**163.681.554.964**	**103,6**	**164.083.971.454**	**100,2**
61	**Prihodi od poreza**	**73.148.241.544**	**79.801.411.128**	**86.825.951.296**	**108,8**	**91.854.809.492**	**105,8**	**96.864.305.998**	**105,5**
611	Porez i prirez na dohodak	0	0	0	#	0	#	0	#
612	Porez na dobit	9.306.092.983	8.398.134.621	8.976.616.816	106,9	9.690.652.628	108,0	10.491.163.744	108,3
614	**Porezi na robu i usluge**	**63.474.383.219**	**71.042.826.358**	**77.462.408.113**	**109,0**	**81.765.711.381**	**105,6**	**85.962.743.406**	**105,1**
6141	- Porez na dodanu vrijednost	47.205.027.484	53.468.799.207	59.363.520.762	111,0	63.131.878.966	106,3	66.794.925.704	105,8
6142	- Porez na promet	1.555.982	890.844	0	#	0	#	0	#
6143	- Posebni porezi i trošarine	14.536.501.071	15.781.724.819	16.203.197.299	102,7	16.638.513.888	102,7	17.091.570.700	102,7
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	367.303.169	359.926.367	386.926.367	107,5	398.445.483	103,0	410.398.847	103,0
616	Ostali prihodi od poreza	462.173	523.782	0	#	0	#	0	#
62	**Doprinosi**	**22.760.613.524**	**25.026.223.764**	**26.040.733.188**	**104,1**	**27.149.355.715**	**104,3**	**28.360.927.367**	**104,5**
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	22.748.953.893	25.017.034.762	26.040.733.188	104,1	27.149.355.715	104,3	28.360.927.367	104,5
623	Doprinosi za zapošljavanje	11.659.632	9.189.002	0	#	0	#	0	#
63	**Pomoći**	**18.193.028.827**	**26.162.189.110**	**28.300.756.738**	**108,2**	**27.495.749.678**	**97,2**	**21.214.870.693**	**77,2**
64	**Prihodi od imovine**	**3.025.282.007**	**2.481.598.497**	**2.050.572.469**	**82,6**	**2.076.386.720**	**101,3**	**2.237.020.551**	**107,7**
65	**Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada**	**3.870.769.754**	**4.477.980.334**	**4.483.274.401**	**100,1**	**4.621.322.702**	**103,1**	**4.769.087.089**	**103,2**
66	**Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija**	**1.245.676.527**	**1.560.385.682**	**1.223.028.419**	**78,4**	**1.236.478.531**	**101,1**	**1.253.062.950**	**101,3**
67	**Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza**	**8.178.516.736**	**9.189.611.485**	**8.327.273.061**	**90,6**	**8.509.920.410**	**102,2**	**8.628.797.213**	**101,4**
68	**Kazne, upravne mjere i ostali prihodi**	**625.995.975**	**671.631.690**	**713.959.381**	**106,3**	**737.531.716**	**103,3**	**755.899.594**	**102,5**
7	**PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE**	**530.334.477**	**923.998.016**	**830.944.692**	**89,9**	**734.781.575**	**88,4**	**679.485.995**	**92,5**

Izvor: Ministarstvo financija

3.2. Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2022. – 2024.

U 2022. godini ukupni rashodi državnog proračuna projicirani su u iznosu od 164,8 milijardi kuna. Rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka planiraju se na razini od 122,3 milijarde kuna i smanjuju se za 3,3 milijarde kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine. Navedeno je rezultat smanjenih izdvajanja za pokriće dugova zdravstvenog sustava u iznosu od 4,7 milijardi kuna i suzbijanje epidemije koronavirusa u iznosu od 2,9 milijardi kuna, uz istovremeno povećanje izdvajanja za sanaciju štete na potresom pogođenim područjima, rashode za zaposlene, mirovine, isplate razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad u sustavu zdravstva te provedbu novog zakona o socijalnoj skrbi. Rashodi koji se financiraju iz ostalih izvora financiranja, a koji ne utječu na razinu manjka državnog proračuna, planiraju se na razini od 42,5 milijardi kuna i povećavaju se za 0,7 milijardi kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine.

U 2023. godini ukupni rashodi planiraju se na razini od 165,6 milijardi kuna i povećani su za 0,8 milijardi kuna u odnosu na 2022. godinu. Rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka rastu za 1,6 milijardi kuna, dok se istovremeno rashodi financirani iz EU sredstava i ostalih izvora smanjuju za 0,7 milijardi kuna.

Ukupni rashodi u 2024. godini planirani su na razini od 162,5 milijardi kuna. Rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka rastu za 3,0 milijarde kuna, a rashodi financirani iz EU sredstava i ostalih izvora smanjuju se za 6,2 milijarde kuna u odnosu na 2023. godinu uslijed završetka razdoblja korištenja sredstava iz EU fondova 2014. - 2020. Priprema programa za korištenje sredstava iz novog programskog razdoblja 2021. - 2027. je u tijeku, te će vrsta ulaganja i dinamika korištenja sredstava biti poznati nakon završetka i odobrenja programa od strane Europske komisije. Može se očekivati da će dinamika korištenja sredstva iz novog programskog razdoblja biti veća od 2025.

godine. Također, očekuje se povećanje rashoda koji se financiraju iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.

Tablica 3: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u razdoblju 2020. – 2024.

izvori 1, 2 i 8 konta 3 i 4		Izvršenje 2020.	Tekući plan 2021.	Projekcija 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.	Projekcija 2024.	Indeks 24./23.
UKUPNO		**121.863.687.257**	**125.577.553.477**	**122.280.789.642**	**97,4**	**123.864.030.750**	**101,3**	**126.881.854.537**	**102,4**
3	Rashodi poslovanja	119.468.542.459	122.928.155.007	119.759.475.830	97,4	121.699.117.414	101,6	124.657.429.585	102,4
31	Rashodi za zaposlene	17.013.353.398	17.568.411.747	17.893.904.446	101,9	18.211.694.677	101,8	18.334.471.201	100,7
32	Materijalni rashodi	7.702.117.269	7.871.906.707	8.471.144.512	107,6	9.102.364.533	107,5	9.851.002.245	108,2
34	Financijski rashodi	8.622.338.376	7.426.903.397	7.435.261.637	100,1	6.438.572.907	86,6	5.787.850.047	89,9
35	Subvencije	7.052.418.148	4.466.500.956	2.101.773.746	47,1	1.719.643.269	81,8	1.749.019.684	101,7
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	25.522.646.300	31.077.349.352	28.555.905.034	91,9	28.392.846.718	99,4	28.520.899.068	100,5
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	50.679.591.619	51.780.034.889	52.235.908.843	100,9	54.522.766.069	104,4	56.793.565.575	104,2
38	Ostali rashodi	2.876.077.350	2.737.047.959	3.065.577.612	112,0	3.311.229.241	108,0	3.620.621.765	109,3
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.395.144.798	2.649.398.470	2.521.313.812	95,2	2.164.913.336	85,9	2.224.424.952	102,7

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 4: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći i donacija u razdoblju 2020. – 2024.

ostali izvori konta 3 i 4		Izvršenje 2020.	Tekući plan 2021.	Projekcija 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.	Projekcija 2024.	Indeks 24./23.
UKUPNO		**31.696.730.699**	**41.788.282.084**	**42.508.269.113**	**101,7**	**41.773.455.011**	**98,3**	**35.621.301.452**	**85,3**
3	Rashodi poslovanja	29.197.983.593	36.011.938.959	36.959.188.049	102,6	38.308.258.613	103,7	32.829.990.195	85,7
31	Rashodi za zaposlene	5.914.357.228	6.328.987.190	6.427.014.682	101,5	6.427.468.523	100,0	6.340.661.875	98,6
32	Materijalni rashodi	6.598.616.394	9.640.475.335	9.557.555.773	99,1	8.498.595.992	88,9	8.306.321.185	97,7
34	Financijski rashodi	28.227.497	45.395.869	41.141.766	90,6	43.323.936	105,3	45.774.097	105,7
35	Subvencije	7.192.173.046	7.105.811.216	5.236.436.203	73,7	4.935.967.340	94,3	4.645.883.152	94,1
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	5.101.399.134	7.440.343.715	9.247.788.164	124,3	11.439.205.209	123,7	8.090.734.393	70,7
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	742.167.400	756.394.699	520.523.515	68,8	587.280.439	112,8	651.063.885	110,9
38	Ostali rashodi	3.621.042.894	4.694.530.935	5.928.727.946	126,3	6.376.417.174	107,6	4.749.551.608	74,5
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.498.747.106	5.776.343.125	5.549.081.064	96,1	3.465.196.398	62,4	2.791.311.257	80,6

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 5: Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2020. – 2024.

ukupno svi izvori konta 3 i 4		Izvršenje 2020.	Tekući plan 2021.	Projekcija 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.	Projekcija 2024.	Indeks 24./23.
UKUPNO		**153.560.417.957**	**167.365.835.561**	**164.789.058.755**	**98,5**	**165.637.485.761**	**100,5**	**162.503.155.989**	**98,1**
3	Rashodi poslovanja	148.666.526.053	158.940.093.966	156.718.663.879	98,6	160.007.376.027	102,1	157.487.419.780	98,4
31	Rashodi za zaposlene	22.927.710.626	23.897.398.937	24.320.919.128	101,8	24.639.163.200	101,3	24.675.133.076	100,1
32	Materijalni rashodi	14.300.733.662	17.512.382.042	18.028.700.285	102,9	17.600.960.525	97,6	18.157.323.430	103,2
34	Financijski rashodi	8.650.565.873	7.472.299.266	7.476.403.403	100,1	6.481.896.843	86,7	5.833.624.144	90,0
35	Subvencije	14.244.591.194	11.572.312.172	7.338.209.949	63,4	6.655.610.609	90,7	6.394.902.836	96,1
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	30.624.045.434	38.517.693.067	37.803.693.198	98,1	39.832.051.927	105,4	36.611.633.461	91,9
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	51.421.759.019	52.536.429.588	52.756.432.358	100,4	55.110.046.508	104,5	57.444.629.460	104,2
38	Ostali rashodi	6.497.120.244	7.431.578.894	8.994.305.558	121,0	9.687.646.415	107,7	8.370.173.373	86,4
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	4.893.891.904	8.425.741.595	8.070.394.876	95,8	5.630.109.734	69,8	5.015.736.209	89,1

Izvor: Ministarstvo financija

Rashodi za zaposlene

Ukupni rashodi za zaposlene u 2022. godini planiraju se u iznosu od 24,3 milijarde kuna i bilježe rast od 423,5 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine. Ovi rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 325,5 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine i iznose ukupno 17,9 milijardi kuna.

Rashodi za zaposlene financirani iz EU i ostalih izvora planiraju se na razini od 6,4 milijarde kuna i također bilježe rast od 98,0 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine.

U 2023. i 2024. godini očekuje se daljnje povećanje ovih rashoda.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi u 2022. godini planiraju se u iznosu od 18,0 milijardi kuna.

Materijalni rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka iznose 8,5 milijardi kuna i rastu u odnosu na tekući plan 2021. godine za 599,2 milijuna kuna prvenstveno zbog sanacije šteta uzrokovanih potresom. Materijalni rashodi koji se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja projicirani su na razini od 9,6 milijardi kuna i smanjuju se za 82,9 milijuna kuna.

U 2023. ukupni materijalni rashodi projicirani su na razini od 17,6 milijardi kuna, a u 2024. godini na razini od 18,2 milijarde kuna, ponajviše pod utjecajem dinamike financiranja saniranja šteta od potresa.

Financijski rashodi

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove i ostali financijski rashodi, projicirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima, odnosno troškovima servisiranja javnog duga.

Ovi rashodi u 2022. godini projicirani su na razini od 7,5 milijardi kuna, u 2023. na razini od 6,5 milijardi kuna, a u 2024. godini u iznosu od 5,8 milijardi kuna.

Subvencije

Rashodi za subvencije u 2022. planiraju se u iznosu od 7,3 milijardi kuna, što predstavlja smanjenje u iznosu od 4,2 milijarde kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine. U 2023. ovi rashodi planirani su na razini od 6,7 milijardi kuna, a u 2024. godini na razini od 6,4 milijarde kuna. Ovakva kretanja najvećim dijelom rezultat su smanjenih izdvajanja za mjere saniranja posljedica epidemije koronavirusa (COVID-19).

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

Rashodi za pomoći državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države u 2022. godini predviđeni su u iznosu od 37,8 milijardi kuna. U odnosu na tekući plan 2021. ova kategorija rashoda bilježi smanjenje od 714,0 milijuna kuna.

Pomoći koje se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u 2022. godini planiraju se u iznosu od 28,6 milijardi kuna, što je za 2,5 milijardi kuna manje u odnosu na tekući plan 2021. godine uslijed smanjenih izdvajanja za pokriće dugova zdravstvenog sustava, dok se porast u okviru ove kategorije rashoda planira za rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu i za plaćanja po pravomoćnim sudskim presudama.

Pomoći koje se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja u 2022. planirane su na razini od 9,2 milijarde kuna te se povećavaju u iznosu od 1,8 milijardi kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine, prije svega zbog povećanja iskorištenosti sredstava EU dostupnih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija u nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i Ministarstva znanosti i obrazovanja.

U 2023. godini ukupne pomoći projicirane su na razini od 39,8 milijardi kuna, a u 2024. na razini od 36,6 milijardi kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima čine i u 2022. najznačajniju skupinu rashoda proračuna te se planiraju u iznosu od 52,8 milijardi kuna. U odnosu na tekući plan 2021. ova kategorija rashoda bilježi rast od 220,0 milijuna kuna.

Ovi rashodi uključuju povećana izdvajanja za mirovine koja su rezultat indeksacije po općim i posebnim propisima i očekivanog rasta broja korisnika.

U okviru ove kategorije rashoda planiraju se i sredstva za socijalne pomoći i naknade koja se u odnosu na tekući plan 2021. godine povećavaju za 456,0 milijuna kuna. Ovo povećanje uključuje sredstva za primjenu novog zakona o socijalnoj skrbi u iznosu od 300,0 milijuna kuna.

U 2023. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 55,1 milijardu kuna, dok se u 2024. očekuju na razini od 57,4 milijardi kuna.

Ostali rashodi

Ostali rashodi, koji uključuju tekuće i kapitalne donacije, kazne, penale i naknade štete, izvanredne rashode i kapitalne pomoći, u 2022. projicirani su u iznosu od 9,0 milijardi kuna, odnosno 1,6 milijardi kuna više od tekućeg plana 2021. godine. Od navedenog povećanja 328,5 milijuna kuna odnosi se na rashode koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, dok se 1,2 milijarde kuna odnosi na rashode koji se financiraju iz EU i ostalih izvora. Navedeni porast rezultat je povećanja ovih rashoda financiranih iz EU izvora za provedbu projekata u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija u nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

U 2023. i 2024. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 9,7, odnosno 8,4 milijarde kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2022. godini projicirani su u iznosu od 8,1 milijardu kuna. U okviru istih planirana su sredstva za kapitalne projekte u sustavu znanosti i obrazovanja, zdravstva, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja te Ministarstva obrane.

U 2023. i 2024. godini ovi rashodi predviđaju se u iznosu od 5,6 milijardi kuna, odnosno 5,0 milijardi kuna.

Rashodi državnog proračuna po razdjelima

Tablica 6 sadrži prikaz procjene gornje granice ukupnog financijskog plana za razdoblje 2022. - 2024. prema razdjelima državnog proračuna. Navedene procjene uključuju rashode poslovanja (skupina konta 3) i rashode za nabavu nefinancijske imovine (skupina konta 4). Ti rashodi financiraju se iz sljedećih izvora: opći prihodi i primici, doprinosi (isključivo Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike) te namjenski primici od zaduživanja.

Izvor financiranja „opći prihodi i primici“ obuhvaća: prihode od poreza (najvećim dijelom), prihode od financijske imovine, prihode od administrativnih (upravnih) pristojbi, prihode državne uprave, prihode od kazni, primitke od financijske imovine i zaduživanja te ostale.

Za prihode koji se klasificiraju u izvor financiranja „opći prihodi i primici“ namjena korištenja utvrđuje se kroz sam proračun. Rashodi planirani u financijskom planu proračunskog korisnika iz izvora financiranja „opći prihodi i primici“ podmiruju se do visine planiranih rashoda neovisno o naplaćenim prihodima.

U svrhu izrade fiskalno održivih proračuna u narednom trogodišnjem razdoblju, ministarstva, središnji državni uredi i agencije u izradi prijedloga svojih financijskih planova obvezni su se rukovoditi utvrđenim ograničenjem po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja koji utječu na visinu manjka proračuna opće države.

S obzirom na proračunska ograničenja, proračunski korisnici se usmjeravaju na veće korištenje europskih fondova. Pritom je potrebno osigurati sredstva na vlastitim pozicijama za nacionalno sufinanciranje.

Proračunskim korisnicima se napominje da, sukladno članku 25. stavku 3. Zakona o proračunu[3], visina financijskog plana po razdjelima organizacijske klasifikacije obuhvaća:

A. visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz trenutno važećih propisa, i
B. visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti.

Utvrđeni limiti ne uključuju sredstva za nabavu višenamjenskih borbenih aviona za koju se, sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske o nabavi višenamjenskoga borbenog aviona, očekuje sklapanje ugovora s Francuskom Republikom. Prilikom izrade Prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcija za 2023. i 2024. godinu limit ukupnih rashoda državnog proračuna povećat će se za potrebna sredstva.

[3] Narodne novine, broj 87/2008, 136/2012. i 15/2015

Tablica 6: Limiti ukupnih rashoda po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici za razdoblje 2022. – 2024.

izvori 1, 2 i 8 konta 3 i 4		Izvršenje 2020.	Tekući plan 2021.	Projekcija 2022.			Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.	Projekcija 2024.	Indeks 24./23.
				1. limit	2. limit	Ukupni limit					
	UKUPNO	**121.863.687.257**	**125.577.553.477**	**121.980.789.642**	**300.000.000**	**122.280.789.642**	**97,4**	**123.864.030.750**	**101,3**	**126.881.854.537**	**102,4**
010	HRVATSKI SABOR	130.548.549	146.104.930	159.767.669		159.767.669	109,4	150.786.552	94,4	160.230.663	106,3
011	POVJERENSTVO ZA FISKALNU POLITIKU		1.234.100	1.680.850		1.680.850	136,2	1.595.350	94,9	1.602.350	100,4
012	DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO REPUBLIKE HRVATSKE	181.366.351	22.771.212	11.655.520		11.655.520	51,2	14.281.870	122,5	198.040.399	1.386,7
013	URED PREDSJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE PO PRESTANKU OBNAŠANJA DUŽNOSTI	63.363	100.000	100.000		100.000	100,0	100.000	100,0	100.000	100,0
015	URED PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE	31.462.575	36.369.022	38.623.647		38.623.647	106,2	38.736.109	100,3	40.740.109	105,2
017	USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	32.407.591	33.981.059	35.958.519		35.958.519	105,8	36.105.869	100,4	37.106.369	102,8
018	AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	13.369.939	14.803.958	16.852.771		16.852.771	113,8	16.913.771	100,4	17.084.771	101,0
020	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	253.214.922	332.229.053	402.569.591		402.569.591	121,2	387.547.584	96,3	386.791.436	99,8
025	MINISTARSTVO FINANCIJA	15.874.327.595	16.050.972.884	17.000.179.723		17.000.179.723	105,9	16.194.690.801	95,3	15.671.518.106	96,8
027	RH SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	323.515.682	339.727.081	346.188.224		346.188.224	101,9	365.126.928	105,5	379.389.634	103,9
028	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA SREDIŠNJU JAVNU NABAVU	5.968.819	7.208.916	8.350.900		8.350.900	115,8	8.367.150	100,2	8.363.900	100,0
030	MINISTARSTVO OBRANE	4.577.007.512	4.525.680.350	4.549.742.431		4.549.742.431	100,5	4.673.050.525	102,7	4.944.912.085	105,8
032	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE	67.381.262	71.101.112	72.943.463		72.943.463	102,6	73.037.000	100,1	74.079.606	101,4
033	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA OBNOVU I STAMBENO ZBRINJAVANJE	194.518.490	242.124.684	523.903.091		523.903.091	216,4	713.712.975	136,2	1.014.566.699	142,2
034*	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJ DIGITALNOG DRUŠTVA	26.390.049	60.162.211	88.384.803		88.384.803	146,9	53.940.899	61,0	60.036.385	111,3
036*	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA ŠPORT	77.327.108	0				x		x		x
037*	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA DEMOGRAFIJU I MLADE	803.936.870	1.950.538.732	1.914.336.354		1.914.336.354	98,1	1.931.585.602	100,9	1.931.570.982	100,0
039	HRVATSKA VATROGASNA ZAJEDNICA	289.395.154	352.921.789	347.027.993		347.027.993	98,3	363.453.838	104,7	368.173.062	101,3
040	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	5.044.576.088	5.251.771.753	5.207.552.512		5.207.552.512	99,2	5.340.239.246	102,5	5.241.571.550	98,2
041	MINISTARSTVO HRVATSKIH BRANITELJA	931.221.079	1.026.147.183	1.035.671.143		1.035.671.143	100,9	1.075.323.214	103,8	1.098.583.395	102,2
048	MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA	736.476.410	691.751.753	667.322.179		667.322.179	96,5	680.466.556	102,0	697.159.535	102,5
049*	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA	220.009.185	0				x		x		x
052	POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA	7.037.277	6.475.520	6.878.253		6.878.253	106,2	7.324.400	106,5	7.785.662	106,3
054*	MINISTARSTVO DRŽAVNE IMOVINE	30.635.101	0				x		x		x
055	MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA	823.250.153	857.869.645	815.464.596		815.464.596	95,1	823.426.371	101,0	833.314.968	101,2
060	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE	2.160.132.339	2.001.486.163	1.883.897.290		1.883.897.290	94,1	1.478.815.022	78,5	1.547.320.020	104,6
061	MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE	505.238.888	890.639.332	850.829.338		850.829.338	95,5	872.700.950	102,6	876.920.857	100,5
065	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	5.955.444.899	5.850.119.023	6.291.882.489		6.291.882.489	107,6	6.382.142.268	101,4	6.343.809.106	99,4
076*	MINISTARSTVO PROSTORNOGA UREĐENJA, GRADITELJSTVA I DRŽAVNE IMOVINE	558.526.671	1.136.613.135	1.720.874.185		1.720.874.185	151,4	2.253.114.123	130,9	3.030.909.994	134,5
077*	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA	1.403.589.402	1.404.832.674	1.445.309.815		1.445.309.815	102,9	1.714.247.857	118,6	1.477.965.276	86,2
080	MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA	14.924.953.226	15.736.211.638	16.509.865.847		16.509.865.847	104,9	16.414.773.608	99,4	16.489.614.847	100,5
086*	MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE	52.338.223.964	53.206.494.802	51.252.205.363	300.000.000	51.552.205.363	96,9	53.666.320.939	104,1	55.804.670.859	104,0
090*	MINISTARSTVO TURIZMA I SPORTA	200.645.208	338.975.224	296.064.339		296.064.339	87,3	310.959.011	105,0	309.202.664	99,4
095*	MINISTARSTVO UPRAVE	282.740.665	0				x		x		x
096	MINISTARSTVO ZDRAVSTVA	6.126.421.558	9.001.602.120	4.485.812.112		4.485.812.112	49,8	3.788.008.604	84,4	3.716.314.607	98,1
102*	MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU	3.247.412.721	0				x		x		x
106	HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	62.354.582	65.540.000	65.790.000		65.790.000	100,4	68.340.000	103,9	68.645.000	100,4
109*	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPRAVE	1.299.629.372	3.159.151.164	3.246.364.268		3.246.364.268	102,8	3.278.637.889	101,0	3.349.905.599	102,2
110*	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA	1.499.478.672	0				x		x		x
120	URED PUČKOG PRAVOBRANITELJA	12.720.815	14.625.986	15.153.600		15.153.600	103,6	15.071.600	99,5	15.181.600	100,7
121	PRAVOBRANITELJ ZA DJECU	5.497.424	6.091.835	6.675.900		6.675.900	109,6	6.668.735	99,9	6.941.335	104,1
122	PRAVOBRANITELJ/ICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	3.209.823	3.809.038	3.908.538		3.908.538	102,6	3.925.038	100,4	3.927.038	100,1
123	PRAVOBRANITELJ ZA OSOBE S INVALIDITETOM	4.423.043	5.559.586	5.711.050		5.711.050	102,7	5.783.450	101,3	5.676.050	98,1
160	DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	123.173.320	221.294.560	124.272.818		124.272.818	56,2	107.256.277	86,3	108.163.605	100,8
185	DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	62.808.378	76.730.466	77.240.075		77.240.075	100,7	74.789.072	96,8	76.765.424	102,6
196	DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	9.951.777	10.924.695	10.771.024		10.771.024	98,6	10.965.855	101,8	11.159.255	101,8
225	DRŽAVNI INSPEKTORAT	319.440.222	340.962.279	346.530.911		346.530.911	101,6	369.847.013	106,7	372.324.000	100,7
240	URED VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST	25.634.374	27.206.000	29.973.000		29.973.000	110,2	29.203.000	97,4	28.963.000	99,2
241	OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR TELEKOMUNIKACIJA	26.966.626	27.361.000	28.742.500		28.742.500	105,0	30.155.288	104,9	31.066.000	103,0
242	ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA	14.698.504	14.980.000	15.948.700		15.948.700	106,5	16.695.760	104,7	17.615.000	105,5
250	AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	9.007.279	9.306.973	10.504.248		10.504.248	112,9	10.359.781	98,6	10.604.735	102,4
258	POVJERENIK ZA INFORMIRANJE	5.956.382	4.988.837	5.308.000		5.308.000	106,4	5.437.000	102,4	5.467.000	100,6

Izvor: Ministarstvo financija
**Napomena: Zbog statusnih promjena usporedba s 2020. godinom nije moguća*
Sredstva drugog limita u 2022. godini odnose se na sredstva za provedbu novog zakona o socijalnoj skrbi.

U okviru danog limita razdjeli su dužni prvenstveno osigurati sredstva za pokriće preuzetih zakonskih i ugovornih obveza, dok se provedba ostalih aktivnosti mora prilagoditi raspoloživim sredstvima.

3.3. Izvanproračunski korisnici državnog proračuna

Kako uz državni proračun, na ukupni saldo općeg proračuna utječu i financijski rezultati izvanproračunskih korisnika, Smjernicama je utvrđen i manjak/višak prema pravilima proračunskog računovodstva koji moraju ispunjavati izvanproračunski korisnici državnog proračuna u nadolazećem srednjoročnom razdoblju, tj. prilikom izrade financijskih planova za 2022. i projekcija za 2023. i 2024. godinu.

Tablica 7: Manjak/višak izvanproračunskih korisnika

(u mil. kuna)	2020.	Plan 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI	**-179**	**427**	**1.586**	**2.190**	**1.309**
Hrvatske vode	-249	-108	181	235	205
Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost	556	183	336	376	312
Hrvatske ceste	-147	-198	-258	-272	-289
Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	767	178	175	170	-7
Centar za restrukturiranje i prodaju	12	23	-17	-22	-26
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	-782	200	350	450	0
Hrvatske autoceste	389	880	1.133	1.385	1.465
Autocesta Rijeka-Zagreb	213				
HŽ Infrastruktura	-717	-563	-162	-140	-207
HŽ putnički prijevoz	-221	-167	-152	7	-145

Izvor: Ministarstvo financija

3.4. Manjak/višak konsolidirane opće države

U skladu s kretanjima prihoda i rashoda svih razina općeg proračuna, manjak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji u 2022. i 2023. projicira se na razini od 1,6% BDP-a odnosno 0,3% BDP-a dok se u 2024. godini očekuje višak od 0,2% BDP-a. Pritom je u 2022. projiciran manjak državnog proračuna od 1,4% BDP-a, u 2023. od 0,3% BDP-a, dok se u 2024. godini očekuje njegov višak od 0,5% BDP-a. U promatranom srednjoročnom razdoblju očekuje se kod izvanproračunskih korisnika državnog proračuna višak prihoda nad rashodima i to u prosječnom iznosu od 0,4% BDP-a. Istodobno, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave zabilježit će manjak od 0,5% BDP-a.

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana metodologiji ESA 2010 te projekcije manjka/viška ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države, očekuje se da će planirani manjak općeg proračuna iznositi 2,6% BDP-a u 2022. godini. U 2023. projiciran je manjak proračuna od 1,9% BDP-a, a u 2024. godini očekuje se manjak od 1,5% BDP-a.

Tablica 8: Manjak/višak općeg proračuna u razdoblju 2020. – 2024., nacionalna i ESA 2010 metodologija

(u mil. kuna)	**2020.**	**Plan 2021.**	**Projekcija 2022.**	**Projekcija 2023.**	**Projekcija 2024.**
DRŽAVNI PRORAČUN					
Ukupni prihodi	131.578	150.295	158.796	164.416	164.763
% BDP-a	*35,4*	*37,7*	*36,8*	*35,8*	*33,9*
Ukupni rashodi	153.560	167.366	164.789	165.637	162.503
% BDP-a	*41,3*	*42,0*	*38,1*	*36,1*	*33,5*
Ukupni manjak/višak	**-21.982**	**-17.071**	**-5.993**	**-1.221**	**2.260**
% BDP-a	*-5,9*	*-4,3*	*-1,4*	*-0,3*	*0,5*
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI					
Ukupni manjak/višak	**-179**	**427**	**1.586**	**2.190**	**1.309**
% BDP-a	*0,0*	*0,1*	*0,4*	*0,5*	*0,3*
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA					
Ukupni manjak/višak	**-3.229**	**-2.113**	**-2.346**	**-2.438**	**-2.609**
% BDP-a	*-0,9*	*-0,5*	*-0,5*	*-0,5*	*-0,5*
OPĆI PRORAČUN, nacionalna metodologija					
Ukupni manjak/višak	**-25.390**	**-18.757**	**-6.752**	**-1.469**	**960**
% BDP-a	*-6,8*	*-4,7*	*-1,6*	*-0,3*	*0,2*
OSTALE PRAVNE OSOBE U SEKTORU OPĆE DRŽAVE					
Ukupni manjak/višak	**259**	**71**	**214**	**492**	**543**
% BDP-a	*0,1*	*0,0*	*0,0*	*0,1*	*0,1*
OSTALE PRILAGODBE	**-2.368**	**3.348**	**-4.908**	**-7.976**	**-9.029**
% BDP-a	*-0,6*	*0,8*	*-1,1*	*-1,7*	*-1,9*
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA, ESA 2010 metodologija	**-27.499**	**-15.338**	**-11.446**	**-8.953**	**-7.525**
% BDP-a	*-7,4*	*-3,8*	*-2,6*	*-1,9*	*-1,5*

Izvor: Ministarstvo financija

3.5. Stanje i projekcija kretanja javnog duga

Temeljem kretanja fiskalnog salda proračuna opće države očekuje se da će udio javnog duga u BDP-u u 2022. godini zabilježiti smanjenje za 4,1 postotni bod te će iznositi 82,5% BDP-a. Pod utjecajem gospodarskog oporavka i racionalne proračunske politike udio javnog duga u BDP-u nastavit će se smanjivati za prosječno 2,9 postotna boda godišnje, odnosno na razinu od 79,5% BDP-a u 2023., dok se u 2024. godini očekuje na razini od 76,8% BDP-a.

Grafikon 1: *Javni dug u razdoblju 2017. – 2024.*

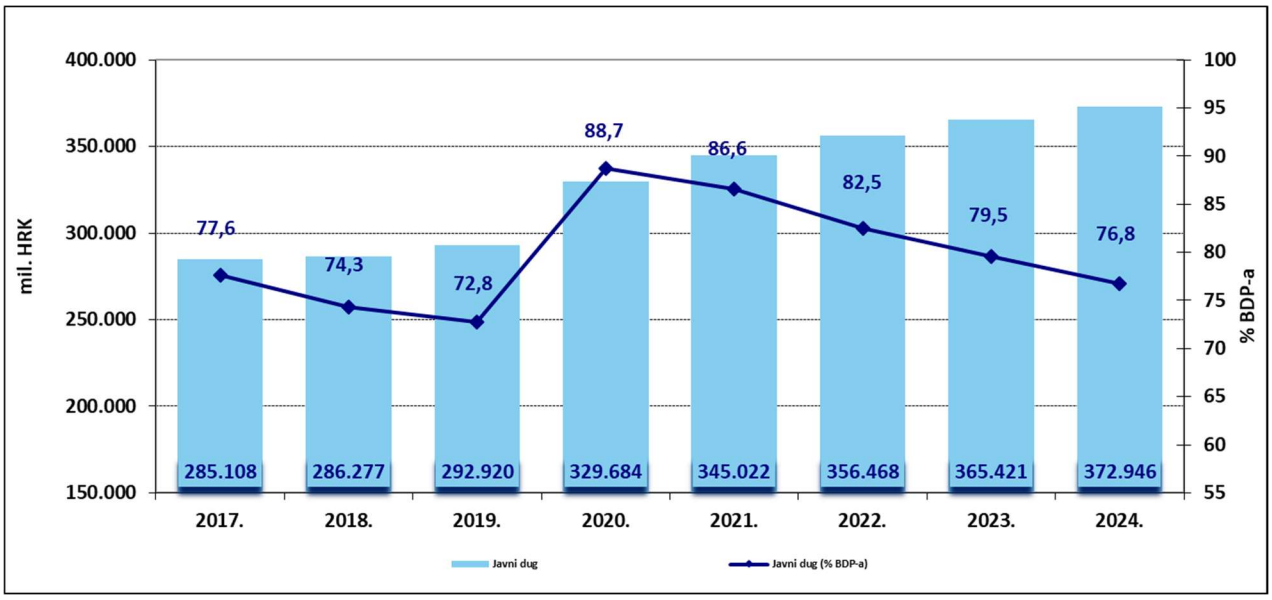

Izvor: DZS, HNB, Ministarstvo financija